

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 8 (biskarna 1. nadst.). Uradni ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelje in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21.80, polletna K 10.80, četrtletna K 5.40, mesečna K 1.80; za Nemčijo celoletno K 26.40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36.—

Posamezne številke po 8 vin.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 2. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petstotnica 80 vin., pogojni prostor, poslane v reklamne 40 vin. — Inzerate sprejema upravništvo.

Ne frankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

Reklamneje lista so poštnine proste.

Stev. 786.

V Ljubljani, v torek dne 20. januarja 1914

Leto IV.

Felonija večine.

Poslanska zbornica je izvoljena od ljudstva; v gospodski dobiva en del članov sedeže kot dedščino, drugi del pa je imenovan na predlog vlade. Poslanska zbornica predstavlja pravico ljudstva, ali pa bi jo vsaj morala predstavljati; gosposka zbornica je ostanek fevdalizma in absolutizma. Se popolneje bi bilo to izraženo, če bi imeli za državni zbor proporcionalno volilno pravico. Sedaj so pravzaprav večine volilnih okrajev zastopane v parlamentu; proporcija daje tudi manjšinam primerno reprezentanco, tako da je ob proporcionalnem sistemu res vse prebivalstvo zastopano.

Ali tudi sedaj je razlika med poslansko in gosposko zbornico bistvena. Člani magnatske dvorane nimajo mandatov; vsak izmed njih lahko govori v svojem imenu, nihče izmed njih ni pooblaščen od katere si bodi skupine državljanov, da bi zanj debatiral, svetoval in sklepal. Kolikor jih je gospodov, toliko veljajo njih glasovi — nič manj, pa tudi nič več.

Poslanska zbornica, izvoljena v trdem volilnem boju, kjer so za vsak mandat potrebne krute, vse sile strank izprijavljajoč bitke, daje kolikor toliko natančno sliko dejanskih političnih razmer v državi; ona zastopa prebivalstvo, ter ideje, struje, načela, stremjenja, ki žive v ljudstvu. Vsak poslanec govori in sklepa za ves svoj okraj ali pa — če se strogo sodi — vsaj za večino volilcev.

Gosposki zborničar stoji sam zase; poslanec je moralno odgovoren množicam, ki so mu dale svoj glas. Magnat ostane na mestu, na katero je bil rojen ali imenovan, pa če si ne pridobi s svojimi nastopi ne enega somišljenika v vsej državi; če pride poslanec s svojimi volili navskriž, riskira, da izgubi mandat — ne le sam kot oseba, ampak da ga izgubi njegova stranka.

Skratka: Poslanska zbornica je odgovorno ljudsko zastopstvo, gosposka zbornica je neodgovoren kavalirski klub. Notranje nasprotje med obema zbornicama je očitno. In kjer je tako globoko nasprotje, tam se mora preialistej razviti boj.

Sedanja večina poslanske zbornice ni zrela za tak načelen boj. Še nikdar se ni postavila gosposki zbornici po robu, kadar je ta prevzeta naglašala svoje prvenstvo v državi. Neštokrat so magnati demonstrativno izpremenili sklepe poslancev — nikoli ne v demokratičnem duhu! — in večina poslanske zbornice je pogoltnila vsako provokacijo. V zadnji dobi so

postali spori tako resni in so se tako poostriili, da se je boj za načelo kar sam po sebi vsiljeval. Finančni načrt, ki vpeljuje nove davke in izpreminja stare, se dotika gospodarske podlage vse državne uprave. V tem vprašanju bi si morala demokratična zbornica brezpogojno zagotoviti odločevanje. Tisti hip, ko bi gosposka zbornica zahtevala najmanjšo izpremembo, bi morala poslanska zbornica vstati kakor en mož v obrambo svojih sklepov. Da ima doma svoje boje, ki jih vodijo njene stranke med seboj, je druga reč; napram gosposki zbornici bi morala biti solidarna.

Ali ko so velerodni gospodje jeli prereševati davčne predloge, ki so prišli iz poslanske zbornice in so spustili celo vrsto njenih sklepov skozi rešeto, ni imela večina poslancev ne volje ne moči za boj. Vlade stranke niso dejale: V finančnih rešah odločajo izvoljeni zastopniki ljudstva in ne trpe nobenega varuštva! — ampak celo vrsto gosposkih zahtev so takoj ponižno sprejeli. Njih voditelji so kakor pohlevni prosilci lazili okrog kavalirjev iz višjega nadstropja in namesto boja za pravice je prišlo beračenje za milost.

Ko je večina poslanske zbornice priznala gospodom takozvano ravnopravnost v davčnih vprašanjih, si je sama zaprla vse poti razum pogajanja. Do tega je prišlo na skupni konferenci; čim pa so se vladne stranke odločile za to pot, jim je moral biti rezultat konference svet. Kar je bilo tam soglasno sklenjeno, mora biti nedotakljivo; kajti če si poslanska zbornica — oziroma njena večina, ki jo reprezentira — že sama odreče tega, da bi prišla v poštev kot bojna sila, mora paziti vsaj na to, da ne izgubi vrednosti kot pogodbeni stranka.

Gosposka zbornica je na vsak način nasprotična. To pa nalaga poslanski zbornici pred vsem dolžnost, da si ohrani absoluten ugled, kar pa ni mogoče, ako ne zna ostati niti možbese. Kako naj imponira kavalirjem parlament, ki se v štiriindvajsetih urah skesa za svoje lastne sklepe? Kako naj taka zbornica pričakuje, da jo bodo gospodje v bodoče bolj spoštovali in upoštevali?

Krščansko - socialno - nemško - nacionalno - slovensko - klerikalno poljsko - mladočeška koalicija daje gosposkim zborničarjem orožje, kakršnega še nikdar niso imeli; ona slabi pozicijo poslanske zbornice in sramoti ljudstvo, katero bi morala zastopati. Če ljudstvo ne obračuna s to družbo, tedaj res ne zasluži boljšega parlamenta.

Albanija brez konca in kraja.

Avstrijski oficijozni listi že delajo iz princa Wieda junaka. Mladoturška zarota, v katero je bil zapleten tudi njegov prerok in naš prijatelj Izmajil Kemal, ga ni uplašila. Prinčeva prtljaga se že odpravlja v Drač. Za svojimi kovčegi pa pojde sam izvrševat svojo zgodovinsko misijo v Albanijo. Berchtoldova »Albaniska korespondenca« poroča obenem iz Bukarešta, s kakšnim hrepenenjem da pričakujejo v Rumuniji živeti Albanci prihod gospoda Wieda, ki ga že imenujejo Viljema I.

Prijetneje bi bilo za nemškega princa, če bi prihajale take vesti iz Albanije. Seveda bi moral biti tedaj zelo lahkoveren, če bi jim zaupal. Tudi Izmajil Kemal je slovesno izjavljal, da ni nič na svetu nujnejšega od imenovanja in prihoda albanskega kneza ter je zagotavljal Wiedu svojo vdanost. To ga pa ni nič motilo, ko je pripravljati tla za izet pašo; in kakor je on znal ločiti besede in dejanja, tako bi znal že marsikateri drugi Albanc poetično pozdravljati protestantovskega kandidata, praktično pa delati za mohamedanca.

Na vsak način je veliki pogum, ki ga sedaj pripisujejo Berchtoldovemu pretendentu, nekoliko dvomljiv z ozirom na dolgo obotavljajanje gospoda princa. Zdi se, da se mu je korajža povečala bolj vedel zunanega pritiska kakor iz notranje odločnosti. Odpošiljatev njegove prtljage izgleda kakor demonstracija, ki naj bi napravila vtisk na Albance in na Turke, pa učinkuje doslej prav toliko kolikor glasovita demonstracija brodovlja proti Črni gori.

Sočasno z zanimivo vestjo o Wiedovih kovčegih, v katerih je menda shranjen tudi že kneževski ornat, prihajajo nekatera druga poročila, ki niso pravzaprav nič manj interesantna. Čete Esad paše so baje zavzele Elbasan, ter povzročile v mestu, ki gori, velik masaker. Mladoturki pa pripravljajo po vesteh iz Soluna novo ekspedicijo v Albanijo in so vso deželo preplavili s svojimi genti.

Zelo mikavna torej ni situacija za gospoda princa na noben način. Kar žele Albanci v Bukareštu, ne pride posebno v poštev, dokler je očitno, da žele Albanci v Valoni in Draču, v Skadru in Tirani vse kaj drugega. Povrh se tudi še zdi, da se pretkani Izmajil Kemal še nikakor ni dal ugnati v kozji rog; v Parizu imajo namreč poročilo iz Valone, da ostane plemeniti mož na čelu provizorične vlade in se mu ne sanja, da bi opustil javno delovanje v prid mednarodni kontrolni komisiji.

Če se vse natančno premisli, tedaj se to pravzaprav ne vjema popolnoma s prvimi telegrami, ki so pripovedovali, da je navihani gospod demisioniral in obljubil, da zapusti Albanijo. Sicer bi bilo mogoče, da je kaj obljuboval; ali obljuba in izpolnitev se pri njem očitno razlikujeta. Če pa je mednarodna kontrolna komisija, ki zastopa takorekoč velenje, zahtevala, da naj gre zlahtni beg v tujino, pa ji on tako kljubuje, da ne odstopi niti od vlade, tedaj mora biti vpliv komisije že v Valoni čudovito majhen. Da ga nima v deželi prav nič, pa dokazuje prodiranje Esadovih čet, ki so po zadnjih vesteh iz Ohrida zavzele vse vasi med Elbasanom in Podbradecem, razpostavile ob albansko srbski meji straže in napredujejo skoraj brez odpora.

Princ Wied nima torej v Albaniji nikogar razun brezmočne kontrolne komisije in holandskih žandarskih oficirjev, ki imajo menda dosti opraviti, da varujejo sami sebe. Proti njemu je albanska vlada, proti njemu so mohamedanski bajraktarji in mohamedanska plemena. V deželi operira Esadova armada; od zunaj pripravljajo Turki napad. V Albanijo priti ne bo princu Wiedu težko; v Albaniji ostati bo težje. Odločno pa bi se morali zahvaliti za to, da bi šli avstrijski vojaki varovati njen na pesek postavljeni tron in da bi avstrijski narodi žrtvovali poleg denarja še kri za nemškega princa.

Bolgarske volitve.

Sofija, 18. januarja.

Izza krvavih vojn, v katere so Bolgarsko zapletle brezvestne vlade in častihlepna dinastija, prihaja doba volilnih bojev. Prve volitve po sklepu zadnjega miru niso prinesle vladi pričakovane večine in ker gospod Radoslavov ni mogel z denarjem kupiti poslancev za ve-

čino, katere mu ljudstvo ni dalo, je razpustil sobranje v nadi, da dobi v osvojenih krajih tiste primanjkuje mandate, katerih ni dobil v stari Bolgarski. Zdi se pa, da ne zaupa sam preveč svojemu pričakovanju, zakaj po Sofiji se razraša glas, da hudodelska vlada še ni dospela na vrhunec zločinstva, ampak ugiba, še

o novih nezakonitostih. V nekaterih tukajšnjih časopisih je čitati, da se pripravljata vlada na provizorično odpravo ustave in na vpeljavo diktature.

Sposoben bi bil za tak zločinski poizkus ministrski predsednik Radoslavov prav tak kakor car Ferdinand. V obeh je absolutistično nagnjenje veliko in oba se imata bati neodvisnega parlamenta. Če bi njiju volja zadostovala, bi bila bolgarska ustava jutri pokopana in dežela izročena diktaturi sablje.

Vendar je težko verjeti, da doseže monarhična predznost tako stopnju. Najprej zaradi tujine. Ferdinand se je po vsem svetu bahal za ljubeznijo svojega naroda; moralno bi pač zelo slabo učinkovalo, če bi moral zdaj pokazati, da mora krotiti ta vdan narod z diktaturo. Materialni argumenti pa so še močnejši. Vlada potrebuje veliko denarja, in radi bi poznali tiste kapitaliste, ki bi ji dali več kakor četrt milijarde, če potepta ustavo in izzove nevarnost revolucije.

To je notranji moment, s katerim morata računati Ferdinand in Radoslavov. Razpust sobranja ni učinkoval v deželi tako, kakor je pričakoval ministrski predsednik. Povečal je opozicionalno razpoloženje. Najmirnejši meščani so razdraženi, ker morajo po komaj končanih volitvah vnovič v volilni boj; radikalnejši del prebivalstva pa je pripravljen, da napravi sklepni račun.

Slaba vest vlade se zrcali v njenem volilnem razglasu. Kakor je Radoslavov zadnji dan v parlamentu pohlevno govoril, tako je pohleven manifest njegove stranke. Nič bojevitosti ni v njem. Mir na zunaj in mir v deželi — to je vodilni motiv te muzike. Tisti glasovi, s katerimi je hotel Ferdinand, ki ni nikdar poznal bol-

Dnevne beležke.

— Ljubljanski občinski svet ima izredno sejo v sredo, dne 21. januarja 1914 ob šestih zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: Ponovno posvetovanje o županovih poročilih o posojilih mestne občine Ljubljanske in njih uporabi ter o dolgovih mestne občine v razne občinske zaklade.

— Splošna delavska zveza »Svoboda«. Centralni odbor ima v sredo dne 21. t. m. ob 8. zvečer jako važno sejo.

— Dopolnilna volitev po pokojnem dr. Žitniku za deželni zbor se bo vršila na podlagi novih imenikov. Dan volitve se žele določiti.

— Boj z gosposko zbornico imenuje hrabri »Slovenec« tisto sleparsko komedijo, ki jo uganjajo krščanski socialci sedaj v parlamentu. Vsekakor je ta bojevitost pri naših dičnih klerikalcih nova. Doslej je bila gosposka zbornica zanje nekakšen tabernakel, ki bi ga že dih plebeja oskrnil. Ali to, kar bi »Slovenec« rad tako junaško krstil ni nikakršen boj, temveč navadno besedolomstvo, in se niti ne odeva v bojevitve oblike, ampak hodi z beraško malho po svetu. Ko je ramelj vpokojeni magistratni ravnatelj, vpokojeni minister in aktivni župan Weisskirchner na Dunaju iztaknil, da bi velikansko zvišanje osebnega davka za 20 in 40 vinarjev lahko pripravilo krščanske socialce ob nekoliko občinskih mandatov, so začeli njih besedniki in z njimi združeni nemški nacionalci moledovati vse skupine gosposke zbornice, naj milostno dovolijo, da se odvrne ta nevarnost od krščanske socialne družbe. Princ Lichtenstein in bivši železniški minister Wittek, oba gosposka zborničarja in oba krščanska socialca, sta bila izbrana, da bi pri svojih visokorodnih tovariših izprosila to dobroto in dovolila večini poslanske zbornice, da sne svojo besedo. Tak je ta »boj«, ki ga je smešno tako imenovati, ker ni prišlo krščanskim socialcem in našim klerikalcem na misel, da bi pozvali gosposko zbornico na bojišče, ko je šlo za važnejše reči. Ko je gosposka zbornica zahtevala poslabšanje službene pragmatike, so krščanski socialci takoj pritrdili in Šusteršič ni zavihal rokavov. Ko so gosposki zborničarji poslabšali totalizaterski davek, se niso krščanski zgenili. Ko so magnati znižali eksistenčni minimum zopet na 1200 K, so zaposkali. In zdaj ko je treba le izpolniti dano besedo, govore o boju! — To je smešni del te istorije: žalostna stran pa je ta, da ima klerikalni list čitatelje, katerim je včeraj pravil, da ima krava tri noge, danes pa trdi, da jih ima pet, in bralci verjamejo danes, kakor so verjeli včeraj, pa se niti ne zmislijo, da bi sami pogledali kravo in prešteli njene noge.

— Besedolomna krščanska tolpa besni zaradi sklepa skupne konference, ki je zvišala eksistenčni minimum na 1600 K, pa govoriči, da je breme, ki ga nalaga ta sklep davkoplačevalcem z dohodki od 1800 do 10.000 K neznosno in naravnost uničevalno za srednje stanove. Sicer so se gospodje pozno spomnili na te katastrofalne učinke, zakaj davno še ni, kar so krščanski gospodje sami predlagali zvišanje dohodarine za »srednje stanove«. Takrat še ni bila poslanska zbornica vezana s skupnim sklenom; takrat ni bilo treba lomiti besede, pa so bili vendar krščanski možakarji zadovoljni s takim zvišanjem. Takrat seveda še niso mislili na dunajsko občinske volitve. Ali če je 20, 40 vinarjev, pri dohodkih, ki znašajo 10.000 K na leto, šest kron neznosno, uničevalno, kata-

garskega naroda, po končani vojni pridobiti izgubljene simpatije, so popolnoma utihnili; nihče ne govori več o novih vojnah, nihče ne napoveduje novega osvajanja. Veljaki spoznavajo, da je bolgarsko ljudstvo sito prelivanja krvi za dinastične interese. Znotraj pa bi Ferdinand posebno rad imel mir, ker sluti, da bi vsak vihar lahko odplnil njega in njegovo dinastijo iz Sofije.

Socialisti mu glede na to ne puščajo dvomov. Kakor je manifest vladne stranke ponižen, tako je socialistični volilni oklic odločen. Radoslavov bi si rad prisleparil glasove in mandate z lažnjivimi obljubami; socialisti pa govore jasno in zahtevajo republiko. Glavni odstavek manifesta se glasi:

»Oblika monarhične vlade je na Bolgarskem dogospodarila. Te institucije ne vzdržuje volja in ljubezen naroda, ampak brutalna sila oligarhije, ki se sestavlja iz služabnikov kraljevske palače. Bolgarski narod, ki se zaveda svojih pravic in svoje moči, zahteva demokratično obliko vlade in je pripravljen, da si jo pribori tudi za ceno revolucije.«

Oklic socialistične stranke se vjema z razpoloženjem ljudstva. Dinastija je sedaj največja zapreka miru in razvoju na Bolgarskem. Po vsem Balkanu je naša dežela osumljena; dobre razmere z ostalimi balkanskimi narodi, ki jih utrdi šele balkanska federativna republika, ne bodo mogoče, dokler ne izgine ta dinastija, ki bo s svojo megalomanijo vedno nevarna balkanskemu miru.

Vlada lahko izbira: Ali pridemo mirno do tega cilja, ali pa dobimo res revolucijo, ki bo neizogiben odgovor na vsak diktatoričen poizkus.

strofalno breme, tedaj ne vemo, kako bi označili bremena tistih, ki ne dosežejo niti eksistenčnega minima. Demagoški kristjani vidijo dvajset vinarjev direktnega davka; slepi so pa za indirektno davke, ki so jih vedno z največjo naslodo pomagali nakladati ljudstvu. Vzemimo delavca, ki ima ženo in tri otroke — kar ni posebno veliko v delavskih družinah, pa za službi po sedemindvajset kron na teden, kar znaša na leto 1456 kron, če ne pride vmes kakšna brezposelnost, kakšen štrajk ali izpor. To je manj kakor 1600 K; ta delavec torej poslej ne bo plačeval nobenega davka. — Nobenega? ... Osebnega davka ne bo plačeval; kljub temu znaša njegov davek toliko, da 20 vinarjev že pri njem ne pomeni nobene znatne izpremembe. Recimo, da plačuje za stanovanje 30 K na mesec; cenejšo sobo s kuhinjo — za pet oseb! — ne bo lahko dobil. Za to plača na leto najmanjše 120 K, v nekaterih krajih do 150 K, davščin. Računajmo na dan hlebec kruha in ¼ kile moka, katero nam krščanska država na ljubo veleposesnikom podražuje s carino, pa imamo na leto 11 K 46 vin. obdačenja. Če pride dvakrat na teden meso na mizo in ga druge dni nadomešča kakšna klobasa, »safalada« ali podobni produkti, plačuje za prvo užitne in carinske podražitve 18 K 98 vin., za drugo pa 19 K 50 vin. na leto. Za zelenjad in sočivje se ne plačuje davek, pač pa za zabelo; če se rabi mast skromno, pride na leto 2 K 74 vin. v račun. Želodec se v proletarskih družinah bolj tolaži s kavo; če se te porabi ¼ kile na teden, znaša letni davek 11 K 44 vin. in če gredo za vsako osebo 4 koščki sladkorja na dan, je to na leto obdačeno s 14 K 60 vin. Za sol si zaračuna država 5 K, za petrolej, če se izhaja z 2 litroma na teden, 13 K 52 vin. Če porabi družina poprečno eno čašo piva na dan, zahtevata država in dežela 18 K 97 vin. na leto. Če pa je še tako lahkomen, da kadji in porabi na dan za 8 vin. tobaka, plača z to državi 15 K na leto. Mož je davka prost — in plačuje 295 K 73 vin. davka na leto. Za te obremenitve nimajo politični kristjani nobene besede, nobenega vzdihla! Ampak če kdo zasluži 10.000 K na leto, bo ruiniran, če se mu zviša davek za šest kron! Tega ne morejo pobožne duše na noben način dopustiti, rajši spravijo v nevarnost ves finančni načrt, službeno pragmatiko, eksistenčni minimum in parlament.

— Slava Šusteršiču! Naš deželni glavar se nikdar ni razgrnil svoje lakajske duše tako zelo kakor zadnje tedne na Dunaju. Najprej se je hotel prikupiti Stürgku, pa je glasoval proti povišanju eksistenčnega minima, dr. Šusteršič, zastopnik ljubljanske okolice v državnem zboru, ki ima pretežno delavsko prebivalstvo, je glasoval proti predlogu, ki je za delavstvo velikega pomena. Ker se boji obračuna, zato bi spravil rad kar najhitreje delavsske občine Šiško in Moste pod ljubljansko občino. V soboto se je pa prodal s kostmi in kožo krščanskim socialcem in nemškim nacionalcem, ravno tistim nemškim nacionalcem, ki jih je »Slovenec«, Šusteršičevo glasilo, že neštokrat opljuval. Ker ti čedni gospodje sami niso hoteli predlagati nesramnega, sleparskega »dodatka« k predlogom skupne konference, o katerem smo poročali včeraj, so vpregli Šusteršiča. Vedeli so pač, da je ta človek zmožen največjega izdajstva. Dejanja govore dovelj glasno, da lahko spozna sleherni volilec iz ljubljanske okolice, kako možatega zastopnika ima v državnem zboru.

Polkovnik Reutter, ki se je v Zabernu za nekaj časa sem imenoval za najvišjo oblast in dal po ulicah strašiti s svojimi vojaki, loviti ljudi in jih zapirati v klet, je bil obtožen, da si je protipostavno prisvojil eksekutivno oblast. Vojno sodišče v Strassburgu si je reklo, da se s pruskim polkovnikom, ki je kršil zakone, ne more tako postopati kakor z navadnim civilistom, in ker ni moglo trditi, da je bilo prav, kar je polkovnik počel, ga je oprostilo, češ da se ni zavedal kaznivosti svojih dejanj. To pa je bilo očitno še premalo. Mož, ki bi spadal za nekoliko mesecev v zapor, je oproščen — s tem se militarizem v Nemčiji ne more zadovoljiti. Zato mu je dal cesar Viljem zadoščenje in podelil polkovniku Reutterju red rdečega orla. Tudi to je prav. Še nekoliko takih Reutterjevih impertinenc in še nekoliko takih Viljemovih dekoracij bo treba, pa se zdrani nemara tudi nemški špiser in spozna, kakšne kremplje ima militarizem.

— **Pol milijona kolajz** za hrabrost so dali napraviti na Rumunskem. To je zelo važno. Rumunska armada sicer ni imela nobene bitke, menda ni niti zaduhala smodnika, ampak bila je na Bolgarskem, ko so se drugi tepli. Kako lahko bi se bilo zgodilo, da bi se bila kakšna krogla zmotila, pa s pomočjo slepega slučajja zadela kakšnega Rumuna v čako. Ker pa ni nikogar nobena zadela, se danes tudi ne more konstatirati, koga bi bila eventualno lahko zadela, in zato je prav, da se dekorirajo vsi rumunski vojaki od generala do rekrutov. Naposled je še vedno bolje, če bodo nosili brez hrabrosti medalje za hrabrost kakor da bi bili s hrabrostjo pokopani. In industrija ima tudi nekaj od tega.

— **Na Turškem se ogrevajo za mornarico.** Pri nas tudi. Za to reč smo celo vstali kakor Turki, kar ne bi mogli reči za vsaki stvar. Ali svoj Flottenverein smo imeli res še preden je vozil Ravi beg svojo Hamidijo po morju. Toda naposled nas je vendar Turčija tudi tukaj prekosila. Pri nas se nabirajo »prostovoljci« doneski za take namene le z nekim moralnim patriotičnim pritiskom. Kdor ima prav trdo kožo, se mu vendar lahko na kakšen način izogne, pa nič ne da. Kdor se noče zameriti in kdor ve, kdaj včasih pomeni zamera, ta seveda... Turki pa pravijo: Čemu bi hodili po takih ovinkih? Če hočemo od ljudi denar, jim ga vzemimo. Tako objavlja carigradski uradni list naredbo, da se odtegne vsem civilnim uradnikom, vojaškim gazistom in drugim državnim uslužbenecem plača za mesec december v prid dridnoti. To pomeni za Turčijo obnem velik gospodarski napredek. Ker se je turškim uradnikom izplačala plača za maj meseca oktobra, bi prišla plača za december šele prihodnjega maja na vrsto. Dejstvu, da jim je plača tega meseca konfiscirana za turško mornarico, se imajo turški uradniki zahvaliti, da jim je vsaj decembrska gaža točno — odtegnjena. Nemara bi se vednar lahko še kaj naučili od Turčije!

— **Agrarska predrznost.** V Zatecu so imeli v nedeljo velik »kmetijski dan«, kjer je prodajal svojo zeleno modrost slavni vitez Hohenblum. Napovedal je najostrejši boj socialni demokraciji in vsem tistim, ki bi radi ljudstvu priborili nekoliko cenejša živila. Povedal je, da bodo agrarni poslanci v državnem zboru — slovenski klerikalci najbrže ne bodo ostali za pečko pri tej akciji — vse sile napeli, da se uvozna carina na žito ne bo znižala, da ne bo prišlo niti eno živinčje iz balkanskih držav v Avstrijo in da niti en kilogram srbskega mesa ne pride čez črno-zolto mejo. Ti kmetje, seveda sami veleposestniki, so tudi konstatirali, da vlada na Avstrijskem samo namišljena draginja — jajca so pa po 14 vinarjev! — in da so draginjo vtepli ljudstvu v glavo le socialni demokratje. Dalje so na tem shodu povedali tudi, da ljudstvo še nikdar ni toliko izdalo za luksuz kakor sedaj. Tako govorje rešali agrarci o ljudstvu! Draginje ni, ljudstvo ima polno denarja za nepotrebne reči in pijančije, da je groza. In vse to v času, ko vlada ravno pri nas brezposelnost brez primere.

— **Delavstvo na Reki in Tiszi.** Z Reke nam poročajo: Reško delavstvo je v soboto pokazalo vso svojo nejevoljo tiranu Tiszi. Ob morski obali, kjer so spuščali v morje novi dridnot Sv. Stefan, se je nabralo vse polno delavstva, kljub temu, da je policija zabranila pristop marsikomu. Ko je bila slovesnost končana, so hoteli ljudje odhajati, a policija ni kinogar pustila na

ulice, češ, da ima sedaj nadvojvodinja cerče in da morajo tako dolgo počakati in da mora prej oditi vsa visoka gospoda. Tedaj pa so se zaslili med delavci klici: »Tisza se boji demostacije! Zato ne smemo na ulice!« Razburjenje je naraščalo in delavstvo je pričelo močno žvižgati in klicati: Abzug Tisza! Lopov Tisza! Državna policija je hotela »intervenirati«, pa je naletela na tako močan odpor od vseh strani, da je raje lepo mirno poslušala demonstracije delavstva. Tako je izvedel Tisza tudi za menjen reškega delavstva. — Pri spuščanju dridnota v morje se je zgodila tudi nesreča. Veriga od sidra je potegnila dva delavca v morje. Josip Pliskovac je dobil prav težke poškodbe, mornar Hermenegild Picop pa še težje. Veriga ga je udarila na obe nogi in na roko. Torej prvi žrtvi dridnota, za katerega je ljudstvo že itak krvavelo težke milijone.

— **Ustanovni občni zbor podružnice »Svobode«** za Šentjakovski okraj bo v soboto dne 24. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni »Leon« v Florijanski ulici ob običajnem dnevnem redu. Sodrugi udeležite se občnega zbora in agitirajte med svojimi somišljeniki in prijatelji za mnogobrojno udeležbo. Odbor.

— **Ustanovni občni zbor podružnice »Svobode«** za Kolodvorski okraj desno od Dunajske ceste bo v soboto dne 24. januarja t. l. ob 8. zvečer v gostilni Petrič na Resljevi cesti ob običajnem dnevnem redu. Sodrugi, udeležite se občnega zbora in agitirajte med svojimi somišljeniki in prijatelji za mnogobrojno udeležbo. Odbor.

— **Vstopnice za predstavi 27. in 28. t. m.** je dobiti v Češarkovi trafiki in sicer: Za »Poljsko kri« še balkonske in galerijske sedeže ter stojšča; za veliko Verdijevo opero »Rigoletto« pa še ložne sedeže, balkonske in galerijske sedeže ter stojšča. Da ne bo pritožb, naj si omissi vstopnice takoj, kdor hoče k predstavi. Opozorjamo, da bo operna predstava Rigoletto posebno zanimiva, ker poje veliko vlogo dvorskega norca gosp. Vuškovič, priznana najboljši jugoslovanski bariton. Gildo gospa koloraturka markiza Strozzijska, tenorsko glavno partijo pa g. Lwczvinski. Nadelati se je torej vzorne predstave.

— **Nezgoda na južnem kolodvoru.** V soboto zvečer okolo pol 7. je popraviljal sprevodnik državne železnice Ivan Grlic na južnem kolodvoru pri vozu na strehi svetilko, kjer mu je spodrsnilo in je tako nesrečno padel na tla, da je obležal. Baje si je pretresel možgane. Poklicali so rešilni voz, s katerim so ga prepeljali v deželno bolnišnico. Ponesrečenec je oženjen.

— **Umrl so v Ljubljani:** Helena Žirovnik, gostja, 72 let. — Angela Gorše, cerkvenikova hči, 2 dni. — Ivan Abulnar, posestnikov sin, 3 leta.

— **C. kr. policijsko ravateljstvo v Ljubljani** naznanja: Izgubljene stvari od 1. do 15. januarja 1914: 1 ročna torbica z 285 K večinom v papirju, 1 zlata verižica brez obeska, 1 srebrna ura, 1 rjava denarnica s 25 K, 1 zlata zaponka (broša) z 9 kamni, 1 črna ročna torbica s 4 K, 1 denarnica z 1 zlato verižico z obeskom, 1 damski vlasni obroček iz kovine, 1 damska šerpa s srebrnim vezenjem, 1 moška ura, 2 zlata prstana, 1 z modrim, 1 z rdečim kamnom, 1 zlata dolgočlenska zapestnica, 1 bankovec za 20 K, 1 damska črna boa z modro podlogo, 1 zlata zapestnica z obeskom, 1 vrata verižica z obeskom, 1 rjava denarnica z 12 K, 1 listnica s 40 K v papirnatem denarju, 1 novi damski čevljev, 1 zlat prstan z briljantom, 1 zlata vratna verižica z obeskom, 1 novo železno kladivo ca. 3 kg težko, 1 črna denarnica s 6 K, 1 črna denarnica z 32 K, 1 denarnica s 5 K drobja, 1 denarnica z 58 K, 1 denarnica z 10 K, 1 nova pelerina z denarnico približno 5 K denarja. — Najdene stvari od 1. do 15. januarja 1914: 1 nikelnasta ura s športno verižico, 1 zapestnica iz novega zlata brez obeska, 1 zapestnica s srebrno uro, 1 denarnica s 6 K, 1 pasji ovrtnik iz usnja, 1 vreča ječmena ca. 50 kg, 1 navadni ščipalnik, 2 kozji bradi za klobuk (Gamsbart), 70 K papirnatega denarja, 1 stara denarnica s petkronskim tolarjem (preklanjaj), 1 zapestnica s srebrno uro, 1 vreča pšenice ca. 70 kg, 1 bankovec za 10 K, 1 denarnica s 70 K, 1 par otroških drsal, 1 ročna torbica, 1 majhen jazbecar, lisčije barve, 1 ročna torbica s 7 K, 7 moških ovrtnikov. Vse te

stvari se dobe pri c. kr. policijskem ravateljstvu.

— **Sp. Šiška.** Vsi oni sodrugi, ki imajo veselje do petja ali godbe (tamburaški, gosli ali drugih instrumentov), naj se udeležijo sestanka ki se vrši v sredo 24. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih »Svobode«, Kolodvorska cesta 56, l., zraven pisarne Kons. društva.

— **Iz Spodnje Idrije** nam pišejo rudarji: Poslovodja parne žage F. Hmelak v Spodnji Idriji ima obnašanje, ki je vse prej kakor dostojno. Hmelaku so delavci ljudje nižje vrste in žali jih, kjer le more. Delavce zmerja s priimki, ki samo to kažejo, da se ta olikanec dobro spozna v živalstvu. Najbolj ga pa jezi, če kdo ne požira mirno njegovih psov, ali če se celo predrzne oporekati njegovemu mnenju, zakaj temu visokorodnemu gospodu ne gre v glavo, da bi delavec tudi kaj vedel. Pred kratkim je bila zbrana družba rudarjev, ki je imela svoje pogovore in se ni zmenila zanj. Kar pristopi k družbi in pravi, naj preneha z izzivanjem. Rudarji so ga seveda začudeno pogledali, ker jim na misel ne prihaja, da bi se pečali z njegovo malenkostjo. Pozvali so ga, naj gre proč od njih in naj jih pusti pri miru. Tedaj pa se je ta fini gospod odrezal: »Kdo pa vas mara, saj smrdite tri ure na okolo.« Hmelaku povemo za danes le to, naj pusti nas lepo pri miru, ker drugače bomo mi pokazali, kje je smrad. Saj ga nihče ne sili, da živi med smrdljivimi idrijskimi rudarji, svet je velik, pa naj gre tako daleč, da ga ne bo zbadal v nos naš smrad.

— **Hudo zdravilo.** V soboto je polgruntar Pečnik v Dravljah svojo ženo Ivano priklenil na verigo, z drugim koncem verige jo pa tako neusmiljeno pretepel, da so ženo vso krvavo in polno ran pripeljali v deželno bolnico. Baje je žena nepoboljšljiva pijanka.

— **Tiralica,** velik kriminalni roman v dveh delanjih je jako lepo izdelan in čeravno popolnoma modern, vendar mistično nadahnjjen igrokaz. — Priredil in uprizoril je to dramo znani Franc Hofer. Krasni naravnih posnetki, senzacije povzdigujejo splošni učinek te drame, ki se predvaja danes v kinematografu »Ideale«. Poleg tega je na sporedu še učinkovita, smeh zbujajoča veseloigra v dveh delih »Dovršena kuharica«.

Koroško.

— **V kleti se je zastrupil.** Iz Beljaka poročajo: Gostilničar Josip Bukan se je zastrupil v kleti, ko je žvepljal sode. Njegovo stanje je brezupno.

— **Oskrba na starost.** 64letni Filip Falle je zmrznil na cesti pri Rojah. Cesta — oskrba na starost!

— **Zastrupila se je 7letna hčerka** trgovca Ortnerja v Mavtnu. Dekletu so izruvali zob, pa se je pri tem zastrupila kri. Dekle je umrlo.

— **Obešen konj.** V hlevu na Šentvidski cesti v Celovcu so našli obešenega konja. Konj je bil prekratko privezan, pa je padel in obvisel. Vreden je bil nad 400 K.

Javen shod izprti tiskarjev

je danes ob pol 7. zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Umetnost in književnost.

Slovensko gledališče. Na mnogostransko zahtevo se ponovi v četrtek 22. januarja krasna Schönherrjeva komedija v treh dejanjih »Zemlja«. Igra je dosegla ob prvi uprizoritvi najlepši uspeh ter je nudila občinstvu najlepši umetniški užitek. V vlogi starega Kremena nastopi zopet g. Borštnik. Delo je umetniško dovršeno; o njegovi vsebini so obširno razpravljali in poročali vsi naši listi.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Kot odgovor na različne vesti, ki krožijo med občinstvom o neizplačevanju plač in odpustu dramskega osebja, izjavlja podpisana uprava, da so te vesti samo v toliko resnične, v kolikor je potrebno, da se zagotovo domačemu osebju kaže tudi za marec t. l. seveda v tem slučaju, ako bo obisk slov. gledališča v bodoče

tudi tako nepopolen in maloštevilen, kakor je bil v prvi polovici meseca januarja. Le v tem slučaju bi se moralo igralsko osebje skržiti na prvotno število. Vodstvo slovenskega gledališča je, prizadevaje si po možnosti ustreči občinstvu, izpopolnilo dramsko osebje, kar je seveda imelo za posledico, da so gže narasle — od 1. nov. 1913 do 15. jan. 1914 za 1300 K mesečno, v kojih pokritje nikakor ne zadostuje — po odbitku sorazmerno visokih dnevnih stroškov — neznatni dohodki dramskih predstav in subvencija ljubljanske mestne občine. V pojasnilo repertoara: Dosedanje deficite literarnih del »Tekme«, »Očeta«, »Sveta«, »Ljubimkanja« pokrili so suficii »Kinematografa«, »Revčka Andrejčka«, »Brata Martina« in »Skladnosti rodbinskega življenja«. Uprava mora tudi v bodoče skrbeti za to, da spravi v sklad blagajno in umetniške zahteve inteligentnega gledališkega občinstva, katero pa žal ni polnilo gledališča pri predstavah, katere so bile vpriporjene samo zanj; nič manj pa se mora ozirati tudi na želje in zahteve širše publike, koji služi gledališče sicer le v zabavo, toda, katere edina omogočuje upravi pokrivati materialne deficite predstav za literarne kroge in inteligenco. Več o slov. gledališču koncem se-zije. Borštnik.

Raznoterosti.

Hrana raziskovalcev južnega tečaja. Anglež Shackleton, ki je prišel do južnega tečaja, je pripovedoval nekemu angleškemu časnikarju kako da se je prehranjeval s svojo ekspedicijo v večnem snegu in ledu. Shackleton naglaša, da je vprašanje prehranitve pri raziskovanju krajev, kjer vlada strupen mrz, eno najvažnejših in je dejal: »Izredne važnosti je sladkor. To smo preizkusili pri pohodu, ko smo prehodili 321 milj v 14 dneh. Na vsaki dve uri smo použili dva ali tri koščke sladkorja. V desetih minutah smo začutili, kako se je razširjal val toplote po telesu. Opoldne smo pili zelo vroč čaj, s katerim smo se okrepčali za popoldanski pohod. Zvečer smo pili kakao, da smo ohranili telesu med spanjem kar največ toplote. Najhuje smo trpeli vslede žeje pri hoji. Mrz popolnoma izsuši usta in bolj smo hrepneli po pijači kakor potniki v najbolj vročih krajih. Seveda bi si bili lahko ugasili žejo s snegom. Ali sneg ima 40 stopinj mraza in treba ga je topiti v ustih. Gorkota, ki je za to potrebna, je pa predragocena, da bi jo odtegnili telesu le v pogasitev žeje. Jedli smo skoraj le izključno prav mastna, težka jedila. V teh mrzlih krajih se skoraj nihče ne prehladi. Prehladili smo se le enkrat, ko smo se oblekli v obleko, ki smo jo prinesli s seboj iz Angleškega. A ta nahod je trajal le nekaj dni. Dognano pa je, da se navadno vsi raziskovalci tečajev po povratku domu prehlade smrtno nevarno. Ko smo prestali štirimesečno noč, smo bili v obraz naravnost zeleni in rumeni. Kmalu nam je pa solnce zopet vrnilo barvo barvo. Čudno je bilo tudi to, da so postale oči onih, ki imajo črne in rjave, v dolgi noči sive in modre. Shackleton se prpravlja zopet na potovanje na južni tečaj.

Odškodnina za ponesrečence na »Titanicu« Pred nekaj dnevi so se začela pred najvišjim sodiščem v Washingtonu razprave za plačilo odškodnine sorodnikom ponesrečencev na »Titanicu«. Glavno juristično vprašanje pri zanimivi razpravi je, če je družba »Cunard«, katere lastnina je bil potopljeni parnik, dolžna plačati odškodnino 75 milijonov kron ali pa le pol milijona kron. Po ameriških zakonih je zavezana družba plačati le pol milijona kron. Družba se sklicuje na to, da je bil ob času nesreče parnik že v ameriškem vodovju in da je obveznost družbe le, plačati odškodnino za potopljeno blago in povrniti vozino onim potnikom, ki niso prišli na določen kraj. Tožitelji pa pravijo, da je bil »Titanic« last angleške družbe in da veljajo zanjo torej angleški zakoni. Če obvelja pred sodiščem to naziranje, bo morala plačati družba 75 milijonov kron odškodnine.

Nesreča na morju. V bližini francoskega mesta Cette je dobil parnik »Margarit Marie« v soboto luknjo in je moral spraviti svoje osebje na rešilne čolne. Dasi je takoj na vse strani brezžično brzojavil za pomoč, se ni prikazala nobena ladja. V strašnem snežnem viharju so se mornarji trudili, da bi v čolnih dosegli obrežje; enega čolnov je orkan prevrnil in dva-

se le v mojem življenju, ampak v življenju vseh nas. Če hočemo razpravljati o svoji organizaciji, ni mogoče, da se ne bi spomnili nekaterih temeljnih stvari, nekaterih principov, iz katerih izhajamo ali ne izhajamo. Omenil je življenjski nazor. »To je temelj, na katerem sloni vse in se zida — to je skupina idej, po katerih se razvija življenje posameznikov in življenje narodov.« Nadaljujoč je potem dejal: »To spoznavši, vidim veliko važnost v vprašanju, kakšne ideje naj postavim za temelj svojemu življenju in kakšne ideje naj vzamemo vsi mi za temelj svoje stranke.«

»To vendar nima nobene zveze z namenom današnjega shoda — — — se je oglasil nekdo. »Dokažem vam, da je to v zvezi s predmetom našega zborovanja«, je odvrnil Ivan z odločnim glasom. »Bil je čas, je nadaljeval, »ko sem gledal v življenje malo drugače nego danes, in sam vem najboljše, kakšne nemile posledice je zapustil ta čas zame. Sicer si nisem do danes še gotov, kaj in kako, to se pravi, nisem si še dosel dal zadnjega in gotovega odgovora, toda toliko sem pa že trdno uverjen, da je bil tisti moj nazor napačen.«

»To je vaša zasebna stvar, Hraby,« se je oglasil zopet nekdo. Hkratu je zavladala v zborovanju nekaka raztresenost in semtertja celo veselost.

(Dalej.)

Za resnico.

Roman.

Spisal Jožef Laichter.
(Dalej.)

Ivan je ogledoval Mikyško. Ta se je samo-sveto smehljaj. In je pristavil:

»Kaj ni že davno javna stvar, Hraby, da se idealizmu dobro godi, če ima človek dosti denarcev v žepu? Ako se nam ni treba brigati za eksistenco in ako ste neodvisni, se lahko podite za idealji In kakor je to pri vsakem posamezniku, tako je i v življenju narodov. Denar je vse. Pa saj vi sami veste to najbolje.«

Ivan bi bil rad Mikyški ugovarjal, pa zmedlo ga je sklicevanje na njegove lastne razmere, da, sram ga je bilo tega. Zdelo se mu je, da je zašel v kot, odkjer bo težko ušel. Odgovoril je:

»Pa vendar so i v pomanjkanju nekateri ljudje idealni. In tu je idealizem baš tem zaslužnejši.«

»A kako slaboten je, Hraby,« je Mikyška precej ugovarjal. »Tak človek je vedno v skušnjavah, da bi ušel svojemu idealu. In kakšno življenje je to sploh, ako le živitarite? Le dajte si dopovedati, denar je vse. Kaj pa je socialno vprašanje drugega nego boj za denar?«

»Menda tudi za duševni kruh, za vse duševne udobnosti...«

»Brez denarja duševne udobnosti?« se je Mikyška zasmeljal na vsa usta. »Na vse zadnje zopet le denar! Zato pa če sem za socialno vprašanje, sem zanj le s tega stališča. Čim več je denarja, čim več premožnih ljudi, tem bolje. Naš narod mora postati premožen, pa se mu bo dobro godilo.«

»To je stara pesem,« se je naenkrat utaknil vmes Soumar, ki je stopil k njima z mračnim, jeznim pogledom. »Pa nam raje povejte, kako hočete narodu pomagati do denarja, do splošnega blagostanja. Vse skupaj je neumnost!«

Preden je pa Mikyška našel pripraven odgovor, se je vmešal Ondraček.

»Jaz sploh ne razumem, čemu tako dolgo govorite,« je dejal z visokega. »Ko nam že dajete take svete, Mikyška, zapišite nam vsaj kak recept, kako naj zaigramo take-le,« — tu je pokazal na doktorja Kavko — »takele trebušnike in filistre. Meni ni marj nobeno pozitivno delo; zadovoljil bi se s takim, čisto negativnim programom.«

»Dovolite, dovolite!« je vzkliknil Mikyška razdraženo.

»Ne dovolim nič!« je zavrnil Ondraček. »Dosti fraz ste nam že nalučali ob glavo. In svojemu šefu recite, da je zanj prostor med tistimi nabasanimi vrečami, ki so si vzele v našem naše javno življenje; med tistimi peki in prekaljci, ki vzpajajo trapaste sinove in težke hčerke za idiote, katerim hodijo po mislih le trinadstropne dobičkonosne hiše in vojaška god-

ba. Ali ste mu prišli morda tudi pomagat nas vzeti v najem?«

»Tega ne, Ondraček,« je strupeno odgovoril Mikyška; »takih ljudi bodoče kulture, kakor ste vi, takih vzvišenih individijev bi se ne upal lotiti. Morda pozneje v bodoči kulturi — morda v dvasetem stoletju!«

»Vi ste tepec!« je klical Ondraček za odhajajočim Mikyško.

XXVI.

Ko se je po odmoru nadaljevala razprava, je kmalu prišel na vrsto Ivan. Nepotrpežljivo je čakal. Ko je videl, kako se je seja vršila, se ni čutil več v tiru, kakor pred dvema letoma v Hodkovičah ni se mogel tako razgreti za te politične zadeve, kakor je videl pri nekaterih amnestirancih, ki so tu govorili strastno in se zagnali z obnovljenim veseljem v življenje. Pri njih ni videl zadrege in slabosti, kakršno je čutil v sebi. Obratno iz vseh govorov se je oglašala samozavest ljudi, prepričanih o važnosti svojega položaja, o pomenljivosti in dalnosežnosti sedanjega in bodočega delovanja. Kajpada je videl mračen Soumarjev obraz in arogantni nasmeš Ondračka, toda to sta bili le izjemi v celotnem razpoloženju.

Da, Ivan je bil po razgovoru z Mikyško nekoliko potr. Nekaka senca mu je padla pred oči in zrl je zamišljeno, kakor skozi meglo. Ko je vstal in začel govoriti, je začel drugače nego vsi drugi. Dejal je, da je v njegovem življenju nastal trenotek, da da sam sebi račun. »Toda

... jih obrestuje od dne vloge po čistih ... **4 4 0** ... vseh vrst po dnevnem kurzu. ...

Potniki
v severno in južno AMERIKO
se vezijo sedaj le po domači avstrijski progi
AVSTRO-AMERIKANA
Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro
najnovejši brzoparniki z dvema vrhnicama, električno razsvetljavo,
brezličnim brzojavom, za katerih je za vsakega potnika predvideno, da
dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, postelja, kopeli itd.

Odhod parnikov:
v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.
Trst-New-York, vsako soboto
Trst-Južna Amerika, vsakih 14 dni.
Trst-Kanada, vsak mesec.
Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri glavni
agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško:
SIMON KMETETZ Ljubljana,
Kolodvorska ulica šte. 26.

Občno konsumno društvo v Idriji

naznanja s tem, da je v svoji seji dne 9. svečana 1913 sklenilo, da se hranilne vloge članom
obrestujejo od 1. januarja 1913 naprej po 5 odstotkov.

Kredit do 30 dni je obrest. prost. Čez 30 dni do 6 mesecev se imajo računati obresti po 6 odstotkov
Od kredita nad 6 mesecev pa po 7 odstotkov in sicer že od 30 dni naprej.
Hranilne vloge sprejema društvo vsak dan med uradnimi urami od 8. zjutraj do 12. dopoldne ter
od 2. popoldne do 6. večer. — Odpovedni roki so pri društvu najprimernejši in varnost vlog
najboljša, kajti za varnost garancija premoženjska in blagovna vrednost. Vsak član najlažje zaupa
svoje prihranke svojemu zavodu.

Načelstvo.

Družinski kruh

iz pekarnice

„Konsumnega društva
za Ljubljano in okolico“

je najboljši in najcenejši.
Hlebi po 1.75 kg veljajo
samo 56 vin.

Dobi se v vseh prodajalnah
„Konsumnega društva za Ljub-
ljano in okolico“. — Člani,
segajte po njem!

Produktivna zadruga ljub- ljanskih mizarjev v Ljubljani

r. z. z. o. z.

se priporoča cenjenemu ob-
činstvu pri nabavi vsakovrst-
nega pohištva, ki ga izdeluje
v lastni, najmoderneje oprav-
ljeni tovarni na Glincah pri
Ljubljani.

Priporoča se tudi za vsa druga
v mizarstvo stroko spadajoča
dela.

Delo je vedno solidno,
točno in prav poceni.

Proračune se na zahtevo do-
pošlje brezplačno v najkraj-
šem času.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

registrovana zadruga z omejeno zavezo

naznanja svojim članom, da glasom skupne seje nadzorstva in na-
čelstva z dne 17. januarja 1913 obrestuje odslej

hranilne vloge članov po **5**¹/₂⁰/₀ od dne vloge
do dne dviga.

Dosedanje stanje hranilnih vlog 51.000 K. Dosedanje stanje deležev 32.000 K.
Rezervni zaklad 8000 K. Denarni promet leta 1912.: 1,487.639 K 18 vin.

Pisarna društva v Špodnji Siški, Kolodvorska cesta.

Prodajalne: v Ljubljani: Sodna ulica, Bohoričeva ulica, Krakovski
nasip; v Šiški: Kolodvorska cesta, Celovška cesta; na Viču, v Trziču,
na Jesenicah, na Savi in na Koroški Beli.

Pekarna v Spod. Šiški, Celovška cesta.

Nadzorstvo.

Načelstvo.